

Leerrede over Psalm 84: 6 en 7, uitgesproken op Zondagmorgen 04-07-1948 te Schiedam door ds. H. Hofman, evangeliedienaar

Zingen - Psalm 25: 7

Lezen - De Wet des HEEREN
Psalm 84

Voorrede.

Het vers dat wij zo-even zongen uit de 89e psalm getuigt van een zeer grote ernst:

*Gedenk, o HEER, hoe zwak ik ben, hoe kort van duur;
het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur;...*

Het is ook een bekend vers, wij allen zullen het wel uit ons hoofd kennen. Maar er zijn soms omstandigheden waardoor wij er bijgebracht worden dat het Gods Woord, dat het waarheid is. Dat is ook zo, bij hetgeen in de afgelopen week onder ons heeft plaats gevonden. De meesten onder ons zullen wel gehoord hebben, wat er gebeurd is met Verboom. Hij ging vrijdagavond om negen uur van huis - tien uur moest het werk beginnen - en kwart over tien heeft hij een ongeluk gehad, waardoor hij op hetzelfde ogenblik is gestorven. Een grote knijper, waarmede het werk verricht werd, kwam geheel op hem terecht. Er wordt al gauw gezegd: er gebeuren wat ongelukken. Ja, maar als zoiets plaats grijpt, dan is dat toch wel een prediking die ons bij de werkelijkheid brengt. Immers, wat hem is overkomen, kan mij en kan u ook overkomen. Wij hebben nog niet eens een ongeluk nodig, want een hartstilstand en in een oogwenk van tijd - in de kracht van ons leven - wordt de levensdraad afgesneden.

Daarom is het een zeer, zeer ernstige zaak, het predikt ons dat wij de dag van onze dood niet weten. Ik niet, gij niet, niemand. En nu is de zaak toch dit, dat als de dood ons overvalt, zijn wij dan bereid? Daartoe is het hier de tijd van voorbereiding voor die grote en ontzaglijke eeuwigheid. Bedenken wij daarbij, dat door de zonde wij aan allerhande ellende onderworpen zijn.

Ik heb er gisteren dan nog een proeve van gehad waardoor ik geheel van streek geweest ben. Het was nacht, half drie, toen ik uit bed gebeld werd en hoorde wat er gebeurd was. Dus ja, opeens staat men als gedompeld in ellende. In zulke omstandigheden kan gepraat en troostwoorden worden bedacht, maar het is opeens werkelijkheid, daar helpen geen praatjes. Ik zag mij staan als een nietig, nietig mens, wat moest ik tegen die verslagenen zeggen, terwijl ikzelf geheel verslagen was. Dus ja, we hebben onze knieën gebogen en God almachtig aangeroepen om Zijn genade. Dat is dan het enige, dat Hij genade schenkt om zulk een slag te dragen, om daarmede verenigd te zijn, alsook om zich dat te onderwerpen, en niet de hand op te heffen en te zeggen: wat doet Gij? Want wat is een mens! Dat zijn dingen die liggen voor de hand. Dus wij hebben Hem om Zijn genade aangeroepen. Daardoor zijn we, de naast-betrokkenen, de weduwe en ik werkelijk versterkt geworden. Maar toen moest het ook aan de kinderen gezegd worden.

Daar ik mijn moeder op zeer jonge leeftijd verloren heb, komen die zaken in zulke omstandigheden vanzelf weer op je af als toen je een kind was. Dus ja, nadat de kinderen uit bed geroepen waren, is heel voorzichtig verteld dat er zoveel ongelukken plaatsvinden en nu, ook een heel ernstig. Zo van lieverlede verder en ten laatste moest het punt komen dat vader

dood was. De oudste jongen stond als aan de grond genageld, zijn zeggen was: "Ik heb geen eigen moeder meer en nu is ook mijn vader dood." Hij viel op de knieën neer voor een stoel en al de andere kinderen vielen tegelijk als één kluts moeder om de hals. Toen kon ik het niet meer aanzien, en ben maar in de gang gaan staan. Dan komt de bitterheid van de zonde voor de dag. Wat ten nauwste verbonden is wordt losgerukt, uit elkaar gescheurd. Zo is dit leven door de zonde wreed. Want wat gebeurt er? God had in het paradijs gesproken: "Ten dage, als gij daarvan (van de boom der kennis, des goeds en des kwaads) eet, zult gij de dood sterven." Zo doet God geen onrecht, maar men ervaart de bitterheid van de zonde. Dus, ja het is een dag geweest van ontzetting, veel druk en droefheid.

Nadat allerlei gedachten door je heengegaan zijn, ben ik weer een beetje tot mijzelf gekomen, want in zulke omstandigheden worden oude wonden weer opengereten, zowel in onze vergadering als persoonlijke. Wat heeft er onder ons in de oorlogstijd en nadien niet plaats gehad? Dat is toch zeker wel een prediking onder ons! Gisteravond heb ik ook nog het één en ander daarvan gezegd en dat wil ik hier in het openbaar ook doen. Het oordeel van de Almachtige rust zwaar op ons vaderland, want wij hebben God verlaten, wij en onze vaders, overheid en onderdanen. Allen hebben wij onze weg verdorven. En hoe is het in de kerk gesteld? In 1795 heeft men in Nederland gebroken met Christus als Hoofd en als Koning en dat is nooit hersteld. Toen de tijd van ellende, wegens revolutie en dictatorschap van Napoleon, voorbij was, is wel Oranje teruggeroepen - is het Oranjehuis in ere hersteld - maar Christus niet. Wat in 1816 heeft plaats gegrepen met de Haagse synode en de ellende die daaruit voortvloeyde, is niet gegaan buiten de voorzienigheid van God, maar onder Zijn regering en toorn.

Er is geweest dat God door Zijn Geest bekering is gaan werken, waardoor de hel verwoed werd, want satan zoekt alle werk Gods te keren. Ja, vanzelf dat ging met ellende gepaard, waaruit men toen weer de zijde van Christus heeft verlaten en in 1836 weer eigen wegen gekozen heeft. Toen Christus een huis wilde bouwen, heeft men het vanwege deszelfs heiligheid verworpen, en is men begonnen met aparte kerken te bouwen, aparte scholen te gaan stichten, aparte mensen te gaan worden, maar het is alles op een groot fiasco uitgelopen. Ik zal daar niet verder over uitweiden, daarover is hier genoegzaam gesproken.

Wij zijn een vergadering, die erkennen dat in Nederland de Hervormde Kerk het geopenbaarde lichaam van Christus is en wat daarbuiten staat het werk is van mensen die de vrijheid hebben gekozen en geen gebondenheid hebben aan Christus, wat de vrucht uitwijst in daden en een ieder onpartijdig oordelende kan zien. Wij zitten nu hier als een vergadering, niet om kerkje te spelen, want, wat er is, is uit de genade Gods gewrocht, omdat wij niet met de ploeg mee gekund hebben. Hoewel er soms lasterlijk gesproken wordt van bekering: "Het lijkt het Leger des Heils wel", maar Zijn werken zijn nog onder ons. Niet dat dát mij koud of heet maakt, want Die ons oordeelt is de Heere, dus wij hangen niet van het oordeel van mensen af. Of men zijn tegenstand uitspreekt of niet, laat mij Sibérisch koud. Men mag ons zegenen of vloeken: het loopt er maar over wat oordeelt God van ons. Alleen de genade moet de kroon zijn van onze gemeenschappen, van onze vergaderingen.

Zulke ingrijpende omstandigheden die er vorige week hebben plaatsgevonden, zijn die niet een prediking aan onze vergaderingen, hier en elders, dat God in daden bewijst en ons bijbrengt: zullen jullie er om denken dat je geen aparte mensen bent, maar dat je tot dat Nederland behoort, die allen hun weg verdorven hebben. Als er in onze harten woont - aparte mensen te zijn - dan zijn wij ver buiten Gods Woord en ver naast de waarheid. Wij hebben ons te gedragen als Nederlanders, behorende tot die natie, waar alles eigen weg en pad gegaan is en op wie het zware oordeel van God rust.

Er is in de laatste jaren vervlakking te bemerken in onze vergadering, ook soms om iets apart te zijn. En dat mag niet, helemaal niet. Als wij aparte mensen willen zijn, dan gaan wij met de afscheidingsgeest meedoen. Wij hebben te blijven zitten zoals wij zitten, als schandvlekken die uitzien naar genade of Zijn hand ons nog wat toebrengen zal om daaruit te leven. Als dat in ons is, dan woont er vanzelf vrede, liefde, hartelijkheid, eensgezindheid. Want dan lopen wij als schuldige en schandelijke Nederlanders over de aarde, die ons voor God vernederen, het oog op Hem slaan, Zijn genade zoeken. Genade bindt, vernedering maakt geen twist. Dat behoort niet te bestaan in lidmaatschap: ik behoort tot die of die kerk. Dat moet uit God zijn, want Hij heeft een twist met gans kerkelijk Nederland en spot met alle lidmatenboeken. Want Zijn genade is verworpen. Ik acht die zaken een prediking.

Wij hebben de overledene gekend. Wat was zijn leven? Uitwendig was er geen natte vinger op hem te leggen. En de innerlijke gesteldheid zijns harten? Hij ging daarheen als in vreze des doods, de dienstbaarheid onderworpen. Zuchten, bidden: "O God!" Dikwijls onder de grootste tirannie des duivels. En nu zulk een ongeval. Als het aan ons lag, ja, dan zouden wij het zijn deur voorbij gezond hebben en dat bij een grote wereldling, een goddeloze, een vloeker enz., wel aan zijn adres geacht hebben. Maar nu doet God zo! Dat zijn ingrijpende zaken! Voor ons allen een prediking.

Dus niet zó: die heeft zoveel uitwendige zonden en wanbedrijven, die zal Ik eens flink klappen geven. Maar nu handelt die Majesteit zó, zoals het nu is. Is dat niet een prediking? Laat dan niemand onzer vermenen boven de grootste goddeloze te staan. Want er is een nationale, een algemene schuld, die op héél Nederland ligt. Dat God de slag heilige aan onze vergaderingen en het voor ons een prediking zij tot verootmoediging onder die hoge Majesteit Gods om de rechte plaats onder Hem in te nemen gelijk betaamt. 't Is wel tegen onze natuur, maar naar de wil Gods, en om er in de uitkomst de vruchten van te genieten.

Laat dit woord der vermaning genoeg zijn. Dat een ieder daarmee tot zichzelf inkeren en zeggen: hoe ben ik persoonlijk als Nederlander en als kerkelijk mens, heb ik wat verbeelding van mijzelf of van de vergadering? Of hebt gij dat van mij als voorganger? Want dat mag er ook niet zijn, net zomin verbeelding bij uzelf. Wij staan allen even diep schuldig. Genade moet het werk doen - ons bijeen houden - de kroon zijn in onze vergaderingen. Alles wat buiten de genade is, is fout.

De omstandigheden van dit ongeluk op zijn werk, vereisen een onderzoek en daardoor kan nog niet vastgesteld worden wanneer de begrafenis zal plaats vinden. Er worden kaarten gedrukt, maar niet verzonden. Belanghebbenden (zowel de één als de ander zal er wel heen gaan om medeleven te betonen) kunnen dan een kaart meenemen van hun bezoek aan het sterfhuis. Dat is veel beter. Want indien er kaarten worden verzonden kunnen er mogelijk enigen vergeten worden. Ik acht dit dus een veel betere oplossing. En dat wij dan samen in zulke omstandigheden ons medeleven bewijzen, want al verandert het aan het geval niets, het is nochtans zo'n veelzeggende zaak. Dat wij dát bewijzen. Want het past ons - in zoverre wij de waarheid Gods belijden - om elkaars lasten te dragen. Wij kunnen niets veranderen, maar wel ons medeleven bewijzen. Genoeg daarvan. Voordat wij Gods Woord opslaan, zoeken wij Zijn aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waar ik uw aandacht voor vraag, vindt u in de ons zoëven gelezen 84e psalm, nader het 6e en het 7e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

6. Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is, in welke hart de gebaande wegen zijn.

7. Als zij door het dal der moerbeziënbomen doorgaan, stellen zij Hem tot een fontein; ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.

Zingen: Psalm 90: 1 en 9

Leerrede.

In onze tekstwoorden lezen wij, wat er in het hart van een mens moet zijn, wil het wèl met hem zijn, dat men gelukkig en zalig kan zijn. Dat is dus bij diegenen, wiens sterkte in God is. Als wij dat wat oppervlakkig zouden bezien, dan denkt men al gauw: o ja, een mens moet het niet van zichzelf verwachten.

Hier is sprake van een mens die alle betrouwen bij zichzelf verloren heeft. Dat is eigenlijk de kern van de zaak waarover het gaat. Wij worden, naar uitwijzen van de leer Gods, in de troon van God aangemerkt als schepselen in ons stamhoofd Adam, zijnde uit hem van dezelfde natuur en kwaliteit. Dat leert ons Oud- en Nieuw Testament.

Van Adam lezen wij, nadat hij gezondigd had, dat God zei: "Ziet, de mens is geworden als Onzer één." Denk eens even na: daar zegt God dus, dat de mens door zijn zondeval in Adam zó schrikwekkend hoog met zichzelf staat, dat hij in verbeelding ook God is. Hij verbeeldt zichzelf dat hij het ook voor het zeggen heeft: "Ik doe dit en laat dat en zó wil ik het hebben." God noemt het: "Als Onzer één." Zulk een hoogheid is er bij ons. Niet alleen in het zelf regelen van onze zaken, maar als het kon, zouden wij ook onze naaste willen regeren. Als onze staat, door de verlichting en bearbeiding van Gods Geest, gekend wordt, dan is de mens zo wonderlijk omlaag gedaald - hij is zó verlaagd - hij is een slaaf geworden van de zonde.

Als het gekend wordt wie Christus is, dan wenst men wel een slaaf van Christus te zijn, want bij Hem hebben wij het altijd goed. Maar van nature zijn wij een slaaf van de zonde. Nu, minder kan je het toch niet indenken: een zondeslaaf te zijn! Wij moeten onze staat niet alleen belijden, want, wanneer wij worden ontdekt, dan leren wij het als een rampzalige staat kennen. Als het slechts belijdenis bij ons is - de mens, een zondeslaaf - dan is het zo: ja hoor, Paulus zelf belijdt: "Wij weten, dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde." Dat is toch wat! Maar ..... dan kunnen wij intussen met de zonde doorgaan en er in leven.

Al hebben wij nòg zo'n rechtzinnige belijdenis (zoals men dat tegenwoordig noemt: een zware leer), maar daar gaan wij ook mee naar de hel. Net zo goed met de zwaarste als met de lichtste belijdenis, want onze staat in Adam deugt niet. Bedenke dat een ieder voor zich. Zoek in de eerste plaats ware kennis van onszelf te verkrijgen, want die vernedert, maar belijdenis niet. Paulus leert ons dat de kennis opgeblazen maakt. Dan kan men met de borst vooruitlopen al redenerend wat toch wel een mens is. Maar die het leren kennen, gaan hier hun weg op aarde als verstotenen, als ellendigen: "Mijn zonde, mijn zonde"! Een slaaf van de zonde, een lijfeigene. Dus de zonde, baas, heer en meester en wij als een slaaf er onder. Verschrikkelijk deel! Dat is zó vernederend - het is dat het overwicht ons .... dringt, maar anders - verwerpt zowel de één als de ander die zaak en wil zich die vernedering niet getroosten. Welgelukzalig degene, die het niet van zich kan afzetten, maar die het moet bekennen en beleven dat het zo is. Diegenen gaan de tijd des levens kostelijk achten en zal het de tijd van voorbereiding zijn en zoeken hun ziel als een buit eruit weg te dragen.

Wij kunnen niet één zonde doden, niet één zonde te niet doen. En wij hebben niets anders dan zonde, ja de zonde heersen over ons. In Jesaja 26 lezen wij: "Andere heren, behalve Gij, hebben over ons geheerst." Daar bedoelt de profeet, dat de zonde, de wereld, de duivel en de wet over ons heersen. Wij niets te vertellen hebben. Maar nu staat dit erbij: "Doch door U alleen gedenken wij Uws Naams." Waaruit kan de kerk dat zeggen? Die zijn er achter gekomen dat, hoewel zij zich van al die heren niet hebben kunnen ontslaan - zij zijn de slaven geweest, de lijfeigenen en die heren baas, niet de één of de ander, maar allen te samen - alleen de genade heerschappij voert, die verlost ons van alle macht. Daaruit zeggen zij: "Gedenken wij Uws Naams."

De zaak is dus dit, dat als wij een slaaf zijn der zonde, dan zijn wij machteloos en krachteloos, in een staat van totaal onvermogen. En nochtans, blijven wij in die staat, dan gaan wij voor eeuwig verloren. Daarin komt ook weer voor de dag het onderscheid tussen belijdenis en innerlijke kennis en wetenschap. Want met belijdenis kan men er overheen stappen en zeggen: "Och ja hè, het is wat. Een mens dood door de zonde en de misdaden. Hij is machteloos, hé?!" En tegelijkertijd leeft men erin, want het is slechts belijdenis. Dan kan men er gewoon over praten, nèt zo gemakkelijk.

Ook met ernstige ongelukken zoals afgelopen week. Dan kan opgemerkt worden hoe het op de weg is, en zo'n roekeloosheid en dan al die drukte, het is nog een wonder dat je leeft. Daarbij blijft alles zitten, verder komt het niet. Maar, waar wetenschap is gewrocht en de werkelijkheid voor ogen staat, die zeggen van die staat in Adam: dat is een staat, daar moet ik uit tot elke prijs. Dan zal juist de onmacht waarin wij zijn, teweegbrengen: "Zie op mij in gunst van boven." Die zullen het bij God gaan zoeken. Nu, dat doen belijders niet: die kunnen erover praten: "Mocht de Heere er eens aan te pas komen", en dergelijke. Dan kan men zich overeind houden met dode belijdenis. Daar verzinkt Nederland temet in. Ook: "Ik gevoelde dit of dat toen ik nog een preekje gelezen heb van bijvoorbeeld: Van der Groe, hij kwam dat ook nog zo uit te drukken." Ja, maar hij heeft niet geschreven opdat wij met zijn werken zulke innige mensen zouden zijn, maar dat wij ons tot God zouden bekeren! Die man is een dienaar van Christus geweest. Hij heeft die preken ook niet geschreven en nagelaten opdat het zo zou zijn, dat wij ons er mede zouden vermaken en hedendaagse predikers afkammen, maar er ons voordeel mee zouden doen en ons tot God zouden bekeren. Dat is toch de zaak waarover het gaat.

Als de jongens in Indië, die elke week een preek van ons ontvangen, die gaan gebruiken om een ander de les te lezen, en anderen af te kammen, dan zou ik zeggen: schei er maar gauw mee uit. Maar van de week bemerkte ik nog tot mijn blijdschap, dat één hunner de leer moet gaan aanpakken. Dat is ook de bedoeling. Daaruit hebben van der Groe en andere oude schrijvers geschreven.

De staat waarin wij zijn, deugt niet, daar moeten wij uit. Dat kunnen wij zelf niet, want wij zijn verkocht onder de zonde, in totale machteloosheid. Maar daarom wordt ons gepredikt, dat God hulpe besteld heeft bij een Held. Bij Hem is uitkomst! "En de zaligheid is in geen Anderen; want er is ook onder de hemel geen andere Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welke wij moeten zalig worden." Dat werk der genade wordt ons gepredikt en voorgesteld, opdat wij erdoor zouden gaan verstaan hoe het bij God is. Hij moet Zich op ons toornen. Hij moet de zonde straffen krachtens de reinheid van Zijn Wezen. Hij bedoelt onze ondergang niet, maar onze zaligheid en wil dat wij het werk van Zijn Zoon zouden eren en onze werken zouden verwerpen. Dat wij de arbeid op Golgotha zouden huldigen.

Dat wij in onze tranen, benauwdheid, doen en laten, wets- en plichtsbetrachting, zelfs ons bidden, niet de minste grond of steunsel zouden vinden, met: ik geloof dat ik Gode hiermede aangenaam ben. Neen. Hij wil hebben dat wij het werk Zijns Zoons eren. Maar ..., het gaat toch niet buiten gebed, tranen, lezen, kerkgaan om? Dát zeg ik ook niet. Maar maken wij het goede en het rechte gebruik van Gods Woord? Bidden wij zoals God het wil? Hoe is dat? Als het is: "Ja, ik ben weer te kerk geweest, dat moet hoor, want het zijn Gods inzettingen. Ik hou het mijn jongens ook altijd voor. Als je ziet hoe de zondag ontheilgd wordt..." Ja, maar dan zijn we weer met een ander bezig!!

"Bidden kan je toch niet nalaten." "Oh, als je ziet hoevelen (dan moet je op je werk zijn) zo maar op hun eten aanvallen zonder te bidden, net als zwijnen." Wéér over een ander!! Als het over tranen gaat, kijken we dikwijls naar anderen, die in koudheid en hardheid zonder tranen over de aarde gaan, en wij stilletjes op onze tranen bouwen. Alles goed en best, maar dan staan wij wél boven een ander, en zeggen dan soms: "Waar houdt een mens zich al niet mee op, 't is al dode belijdenis. Neen, dan wij met onze tranen!" Het kan niet zonder gebeden, lezen,

kerkgaan, tranen, maar daarin moet onze sterkte niet bestaan.

Toen het was dat ik de dag van mijn geboorte vervloekte: "De dag verga, waarin ik geboren ben, en de nacht, waarin men zei: Een knechtje is ontvangen; diezelfde dag zij duisternis", smeerde ik 's avonds wat vaseline rond mijn ogen om het schrijven wat te verlichten en lag ik een zakdoek dubbelgevouwen op mijn kussen, want anders zouden ze misschien wel zien dat mijn kussen helemaal nat was van de tranen. Ook 's morgens waste ik mijn ogen uit en smeerde dan weer met wat vetigheid, opdat de mensen het maar niet zouden zien. Immers, mijn tranen waren ook verdoemelijk voor God, die hadden geen enkele waarde.

Ook mijn gebed veroordeelde me. God had de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen, om voor Zijn Schepper als de tong en mond te zijn van al het geschapene tot lof en dankzegging aan God. Een mus of een zwaluw die sjilpten, de vogels veroordeelden mij, want die waren zoals God ze had geschapen. En wat deed ik? Kermen: "Och God toch." Maar zó had God mij niet geschapen, doch tot lof, dank, eer en aanbidding.

Mijn kerkgaan veroordeelde me. Want, wanneer ik onder het Woord zat dan bevond ik mij zo dom, zo onwetend: ik wist niets, hoewel men zei, dat ik zo'n verstand had! Maar ik moest bekennen totaal geen verstand te hebben van God en Goddelijke zaken, ondanks dat Hij mij geschapen had in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. Alles veroordeelde mij onder de verkondiging van het Evangelie. Waarom was dat alles? Hier staat: "Wiens sterkte in U is." En nu wil Hij dat wij alle sterkte en grond bij onszelf kwijtraken, die verliezen.

Wat is dan de zaak? Immers dit: Jezus Christus is de tweede Adam, en nu laat God ons prediken, dat Hij alleen in Hem, Zijn lieve Zoon, al Zijn welbehagen heeft. Die gezegende Middelaar, wordt genoemd de Knecht Zijns Vaders te zijn. Jezus zegt: "Ik heb uit Mijzelve niet gesproken; maar de Vader, Die Mij gezonden heeft, Die heeft Mij een gebod gegeven, wat Ik zeggen zal, en wat Ik spreken zal. En Ik weet, dat Zijn gebod het eeuwige leven is." En Hij is het, Die het welbehagen Zijns Vaders uitgalmt, daar Hij tot enig en volkomen Zaligmaker gesteld is. Vandaar is er niets anders wat rechtsgeldigheid heeft in de troon van God, dan Christus, Zijn Persoon, Zijn werk, het Zijne alleen. Dát geldt!

Daarom is het de bedoeling Gods, dat wij buiten Jezus Christus alles zouden verliezen waarop wij steunen, betrouwen, ons op verlaten, opdat wij niets, niets, NIETS behouden. Maar gij zult zeggen: maar man, dan is het kwijt, verloren! Ja. Juist. Maar dat heeft God al in het paradijs gezegd, dat het met ons een verloren zaak is. Die merkt ons aan dat wij in ons stamhoofd Adam verdoemd zijn geworden.

Degenen, die deze vernedering moeten aanpakken, zo te zijn uit kracht van afkomst - verloren, kwijt, bij zichzelf niets meer overblijft - dan is het enige: "O God." En dan wil en zal die lieve Jehova gaan bewijzen, dat, als wij in schuld, in vernedering, in boete zijn, bij wie alles ontvalt, dat Hij - wat Hij door het Evangelie predikt en in banden en noden ontdekt - wil schenken. Hij heeft hulp besteld bij een Held, om die Koning aan ons te geven, gelijk de kerk zingt:

En onze Koning is van Israels God gegeven.

Wat leert men dan kennen? Dat alles in Christus is. Zó wordt Hij onze Steun, Sterkte, Grond, alles! Wat zingt de kerk daarvan?

*Welzalig hij die al zijn kracht
en hulp alleen van U verwacht, ...*

De kerk zegt dus: daar is het wèl mee, die zijn gelukkig, die zijn zalig. Die hebben geen sterkte, geen steun, geen betrouwen in zichzelf, maar in God, daar verlaten zij zich op. Denk nu eens

even in - laat ons eens even bij dat punt stilstaan - wat bezorgt ons nu het recht Gods, dat Zijn Majesteit met ons twist en alles ons uit de handen slaat? Dat wij daardoor de ware rust leren kennen, de ware sterkte leren genieten. Dat is dus tot ons voordeel, ja onze zaligheid. Waaruit men dan ook wel zegt: "Oh, lief recht van God."

God laat niets vallen, Hij zoekt Zijn eer en ontnemt de zondaar alles waar hij buiten Christus op bouwt.

Daarom kan het ook niet anders, of dat moet wel de zaligheid blijven, want het recht Gods bewaart ons voor alle hovaardij. Immers, God kan niets van een mens, ook niet van een bekeerd mens, gebruiken. Hij erkent alleen Zijn Zoon. Hij wil hebben dat wij onze sterkte in Hem hebben. Niet in onze bekering, in dat wij het zo goed geleerd hebben en dat het ook nog verzegeld is door de Heilige Geest en Zijn verbond met ons heeft opgericht! Neen, dat moet onze sterkte niet zijn. Als er vandaag of morgen ellende op ons afkomt, dan staan wij alleen. Want onze bekering is niet de reddingsboei waarmee wij op de woedende golven van de Jordaan kunnen drijven, maar Christus alleen. Telkens moet voor de dag komen: ik ben niets, totaal niets, dan kan Hij alles zijn, dan alleen.

Wanneer alles ons ontvalt, blijft één zaak staan: Hij alleen alles. Hij de sterkte. Daarom, in de omstandigheden zoals deze week zich hebben voorgedaan, als dat iemand overkomt, die zichzelf leeft en niets anders kent, die moet dan wel ervaren geheel alleen te staan. Gisterenochtend bemerkte ik bij de weduwe, dat haar sterkte in Hem is, dan ook met de omstandigheden die zich hier voordoen voor de tijd. Wat een rijkdom om dan sterkte in Hem te hebben. Dan is Hij zulk een sterkte, dan draagt Hij ons erdoor en eruit, zowel naar ziel als naar lichaam, voor tijd en eeuwigheid in alle omstandigheden. Maar dan wil Hij hebben, dat wij alles alleen bij Hem zoeken. Want Hij is zeer jaloers op Zijn eer. Hij wil niet hebben dat wij steunsels buiten Hem zouden hebben. In Psalm 59 lezen wij nog:

*...Ik heb in nood, aan God verbonden,
in Hem mijn hoog vertrek gevonden,
in God, Wiens goedertierenheid
Zich over mij heeft uitgebreid.*

Het is bij David niet zo geweest, dat hij, toen de nood kwam, gauw, gauw, gauw moest zoeken om de zaken met God in orde te brengen. Neen, zo was het niet. Maar toen de nood kwam, waren de zaken in het reine. Dat is hetgeen wij behoeven en nodig hebben. Dus, als er geen ellende is, dan ook aan Zijn troon gebonden zijn, opdat als er ellende komt, de zaken niet eerst vlak gemaakt behoeven te worden. Want wat hangt er boven onze hoofden? Nu is er dan dit geval weer, maar een ieder weldenkend mens zal toch zeker wel geredelijk toestemmen dat wij de toekomst donker tegemoet kunnen zien. Wat Ik u daarom bidden mag, zoek toch uw sterkte in Hem, want: "Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is." Daarmede moeten wij dus niet wachten, maar laten wij nu vernedering zoeken, opdat dát alleen voor de dag komt: Hij de Sterkte.

Bij een stervende kwam eens iemand op bezoek die vroeg: "Hoe gaat het?" De stervende riep - niet fluisterend - maar met een sterke stem, met kracht: "De God Israëls, Die geeft den volke sterkte en krachten. Geloofd zij God." Dat is wanneer wij onze sterkte in Hem zoeken. Dat is toch wat om dat bij de dood uit te roepen! Och, och, och, wat heeft toch die Koning gedaan. Wát heeft Die verdiend! Dat wij Hem de plaats geven gelijk betaamt, dan staat die Koning wel voor alles in, Hij zorgt daar wel voor.

Het is wel een heel ander geval, maar het beeld is treffend. De koning Jehizkia kwam aan de regering en zijn eerste werk was om God die plaats te geven zoals het behoorde. Zijn vader had

de tempel dicht gedaan, hij had afgedaan met God en met Zijn dienst. Hizkia's eerste werk was om de tempel te laten reinigen, de deuren weer te openen en de dienst Gods te herstellen. Toen dat gebeurd was - zou je zeggen - moest er toch welvaart zijn. Doch in plaats daarvan komt de koning van Assyrië, Sanherib, met een groot leger. Hij heeft al gauw door hoe het er te Jeruzalem bij staat, want spottend zegt hij: "Ik zal u twee duizend paarden geven, zo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven." Hij gaat aan het opsommen de namen der goden die hij overwonnen had. Geen daarvan was bij machte geweest om verlossing te geven uit zijn hand. Wat doet nu Jehizkia? Hij had tegen de mensen, die Rabsaké te woord moesten staan gezegd: "Gij zult hem niet antwoorden." Nadat Hizkia gehoord had, wat Rabsaké gesproken had, ging hij alles tegen God zeggen en spreidde de brieven uit voor het aangezicht des HEEREN en maakte in gebed God bekend hoe de zaken erbij stonden. Dan wordt Jesaja gezonden om te zeggen dat er niet één pijl in de stad geschoten zal worden. "Toen voer de engel des HEEREN uit, en sloeg in het leger van Assyrië honderd vijf en tachtig duizend man. En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, ziet, die allen waren dode lichamen." En de koning van Assyrië kon met schaamte wederkeren in zijn land. En wat genoot Jehizkia? Welgelukzalig de mens wiens sterkte in U is, met diegenen is het wel. Die zijn gelukkig, die zijn zalig.

"In welker hart de gebaande wegen zijn." Wat wordt verstaan onder: gebaande wegen in het hart? Immers toch dit, dat wij God plaats geven. Mij dunkt, dat is een genoegzame verklaring voor heel dit tekstgedeelte. Wat in het bovenstaande gezegd is, daarbij sluiten wij dus mede in, dat, als wij God de plaats geven die Hem toekomt - onze sterkte in Hem hebben - dan hebben wij de bewijzen dat er gebaande wegen in het hart zijn. Dat vrijwaart ons echter niet van narigheid, kruis, verdriet en ellende. Want wij lezen hier: "Als zij door het dal der moerbeziënbomen doorgaan."

Wat is dat voor een plaats geweest? De beschrijvers daarvan zeggen, dat het zulk een plaats was, dat men goed moest uitkijken waar men liep wegens lage groei van de takken, scherpe dorens, anders haalde men de handen open aan de scherpe dorens en hun gezicht, en werden hun kleren beschadigd. Daarbij moesten ze hun voeten goed oplichten, want de grond was zeer oneffen en er groeide allerlei onkruid, waardoor men zo maar kwam te vallen. Ze kregen het dus van alle kanten goed te kwaad. Diezelfde weg moesten zij gaan als zij naar het huis Gods, naar Sion gingen.

Voorts is hier nog apart sprake van: dal. Als het op een heuvel of een berg was, al was het in een oerwoud, en er zou gevraagd worden, hoe lang is het nog te gaan? Dan kon je zeggen: "Klim maar even in een boom, dan zie je dat het nog maar een klein poosje is. We zijn er zo." Maar in een dal, in een diepte, dan is er niets te bekijken. Daarbij, het is een plaats in Palestina waar de zon dagelijks hoog aan de hemel staat, schier vlak boven het hoofd. Hier in het westen weten wij er niet veel van, maar toch wel dit, dat als het een warme dag is dan zeggen we: laten we maar gauw in de schaduw gaan. Maar als men in griendgewas is, dan is het al gauw: ik houd het hier niet uit, ik kan niet meer aan mijn adem komen. Onder hoge bomen is de schaduw heerlijk, fris, maar niet onder laag struikgewas. Alles bij elkaar genomen, is het dan een weg van kruis, van lijden, waar eind aan te bezien is.

Ja, zulk een pad van kruis en lijden, als geen doorzicht te hebben, komt er ook in voor. Nochtans blijft dat staan: "Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is." Dat blijft, al is het in een dal van moerbeziënbomen. Doch wij lezen hier ook, dat, als zelfs nood waarlijk nood is en lijden, lijden, de zon der verdrukking op middaghoogte staat, dan blijft er niets anders over: stellen zij Hem tot een fontein, in Wie sterkte en krachten zijn. En welke vrucht heeft dat tot gevolg? Dat God wil bevestigen dat zij welgelukzalig zijn, wiens sterkte in Hem is.

Daarom staat erbij: "Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken." Te kennen gevend: dát is eraan vast. Want laat lijden hun deel zijn, zodat er niets anders overblijft dan: "O God!" dan zal Hij bevestigen: "Ziet hier ben Ik." Om gunst, troost, zegen, vriendschap, liefde, weldadigheid toe te schikken. Liefde, liefde, eeuwige liefde. Zo wil God dus bewijzen de Waarmaker te zijn van Zijn Woord.

Doch dat wij hierop achtgeven, dat wanneer wij onze sterkte in Hem hebben, dat het ons niet vrijwaart van ellende. Juist doordat wij onze Sterkte in Hem hebben en onze ogen Sionwaarts geslagen zijn om er onze ziel als een buit uit weg te dragen, dan zullen wij allerlei ellende, verdrukking op onze weg ontmoeten. Maar óók dat God de Waarmaker is van Zijn Woord.

Dat Hij het aan een ieder onzer, de getroffen en, de familie, de bekenden en de gehele vergadering heilige. In zoverre er kennis is dat wij als Nederlanders schuldig staan voor God, tezamen afgeweken, wij en onze vaders, dan is dit leven niets anders dan een tranendal, een dal met moerbeziënbomen. Wanneer Zijn hand ons dan toeschikt, kruis, lijden, jammer, moeite, verdrukking, rouw, wat dan ook, dat wij in alle ellende het oog op Hem slaan. Dan zal Hij bevestigen dat Zijn Woord waarheid is, dat van alle goede woorden die Hij gesproken heeft nog nooit één woord ter aarde is gevallen. Dat wij dan weten wat ons past en betaamt tegenover zo'n God en Schepper. Gedenke Hij ons ten goede in al onze omstandigheden met Zijn gaven en genade om Zijns verbonds en goedheids om Zijns grote Naams om Jezus' wil. Amen.

Slotzang: Psalm 84: 5

Zegen:

Gaat dan voorts henen in vrede en ontvangt de zegen des HEEREN:

De HEERE zegene u, en behoede u!

De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!

De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve vrede!

van nu aan tot in eeuwigheid. Amen.